

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Wawerska 7—Tel. 5.06.70

KRAKÓW
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO

WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy

Miesięcznie 2.50 złotych

Zagranicą 5.60 złotych

Święto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129

Poczta Prezbazy Rozrachunkowa
Urząd Pocztowy Warszawa i Kartoteka N. 110

Warunki prenumeraty: w Krakowie z odnośnym miesięcznie zł. 2,50, na prowincji miesięcznie zł. 2,50, zagranicą zł. 5,60. Za zmianę adresu 50 gr.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetr w tekście gr. 50, zryczajkę gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zastrzeżenie pracy niepłatne. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zryczajek 6-60 szpaltowy. Za treści ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Sytuacja na froncie

Ucieczka wojsk faszystowskich

Dalsza ofensywa wojsk rządowych pod Madrytem

ROZBIJENIE WOJSK WŁOSKICH POD COGOLLOR.
Havas donosi z Madrytu: główne operacje wojsk rządowych toczyły się w północnej części płaskowyżu rza pomiędzy miejscowościami Brihuega i Cibuertes. Powstancy zgrozmaczili poważne siły w trójkątnej Yela, Masegosa i Cogollor. Wojska rządowe nacierając trzema kolumnami na te miejscowości przy pomocy czołgów, opanowały je. Wobec Cogollor 74 jeńców narodowości włoskiej. Według źródeł rządowych, na szanie iragonskiej pod dało się wojskom rządowym 60-ciu Włochów. W ciągu niedzieli wojska rządowe posunęły się naprzód ok. 7 km.

DALSZE OPERACJE WOJSK RZĄDOWYCH.
Rada obrony Madrytu komunikuje, że na odcinku Guadalaajara operacje wojsk rządowych mają przebieg pomyślny. Ofensywa odbywa się normalnie. Z rana wojska rządowe na skutek udanego manewru zajęły m. Valdemoro de Ta juna, biorąc do niewoli 61 Włochów oraz wiele materiałów wojennych i żywności.

ŚNIEG NA FRONCIE JARAMA.
Na froncie od Somosierra aż do rzeki Jaramy padł wczoraj bezprzerwny śnieg, którego warstwa w niektórych miejscach osiągnęła do osi armat. Cała rzeźnia madrycka

jest pokryta grubą warstwą śniegu.
NA FRONCIE OVIEDO I BURGOS.
Dowództwo rządowej armii północnej komunikuje, że na odcinku Oviedo trwa intensywny ogień karabinowy maszynowych. Na odcinku Escamplero artyleria rządowa zadawała powstancom poważne straty.

Na froncie Burgos trwa ożywiony ogień moździerzy i karabinów maszynowych.

Źródła powstańcze donoszą, że walki pod Oviedo uciły. Podczas ostatniej próby owdnięcia miasta

skoncentrowano ok. 35 tys. wojsk rządowych, 40 czołgów, 200 dział, setki moździerzy, tysiące karabinów maszynowych oraz wielką ilość granatów ręcznych i amunicji. Obecnie armia ta została przetrzucona na inne odcinki, pozostawiając przed Oviedo słabe placówki. Generali powstańcy Aranda, korzystając z tego fortyfikuje miasto, olaczając je siecią rowów strzeleckich, zasiekami z drutu kolczastego i wycieczkami dołami.

Aktywność wojsk rządowych ogranicza się do ognia artyleryjskiego na miasto.

„Trzecia” Rzesza i Watykan

Atak hitlerowców na Watykan

Groźba wypowiedzenia konkordatu z Rzymem

Odpowiedź na niedzielną encyklikę papieską, odczytaną we wszystkich kościołach Rzeszy nie dała na siebie długo czekać. W partyjnym organie urzędowym „Völkischer Beobachter” pojawił się wczoraj artykuł redakcyjny p. t. „Obowiązek wierności dla konkordatu z Rzeszą”. Powołując się na konkordat podpisany 29 lipca 1933 r. między Rządem Rzeszy a stolicą apostołską autor wymienia te artykuły, które w jego pojęciu STRACĄ AKTUALNOŚĆ, a których interpretacja stanowi przedmiot sporu między Watykanem i Berlinem.

Wymienia więc artykuł 1 (o

znaniu wolności religii katolickości o swoich sprawach w obrębie ogólnych ustaw niemieckich), art. 4 (gwarantowanie wolności korespondencji i ogłaszania komunikatów o życiu kościelnym), art. 15 i 25 (poręczają one istnienie i niekropaną działalność zakonów i kongregacji religijnych i gwarantują im prawo wolnego nauczania), art. 31 i 32 (gwarantują one wolną działalność katolickich organizacji douczniczych, kulturalnych i religijnych), zabraniając jedynie duchownym katolickim należania do stronnictw politycznych).

Utrzymując, że artykuły te są

przedstawione, dziennik twierdzi dalej, że KONKORDAT STAJE SIĘ DLA PANSTWA UKŁADEM NIE DO ZNISZCZENIA, skoro postanowienia te, według dotychczasowych doświadczeń, dają możliwość „ZAGROŻENIA DOBRA PANSTWA NA WENIETRZ I NA ZEWNĄTRZ”. Dalej autor podkreśla, że szereż wysokich niemieckich urzędników kościelnych” odważa się przypominając państwu obecnie jego zobowiązania, wynikające z konkordatu, a przecież „UKŁAD ZE STOLICĄ APOSTOLSKĄ MOŻE BYĆ ZMIENIONY”.

Kategoryczne sformułowanie stanowiska wobec konkordatu przez organ urzędowy pozwala przewidzieć, iż w najbliższym czasie NASTĄPI REWIZJA LUB WYPowiedzenie ZAWARTEGO PRZED 4 MA LATY KONKORDATU. Mirodajne czynniki katolickie w Niemczech przy omawianiu tego zagadnienia zachowują rezerwę.

Tysiąc górników ginie z głodu

Tragedia w podziemiach kopalni „Giesche”

Strajk głodowy na kopalni „Giesche” w niedzielę i poniedziałek trwał w dalszym ciągu przybrał

FORMY TRAGICZNE.
Zupełnie establionych i wyczerpanych, a po części NIEPRZYJOMNYCH 45 górników

wywieziono na powierzchnię. W szpitalu lekarze starają się z wielkim trudem o uratowanie ich.

W podziemiach kopalni, gdzie GŁODUJE TYSIĄC GÓRNIKÓW

nie przyjmując ani wody, ani piepowód, ani żadnego pokarmu od kilku dni — SYTUACJA JEST ROZPACZLIWA. Ludzie są skrajnie wyczerpani.

Wielu — mimo krańcowego wyczerpania — nie chcą się zgodzić na wyjazd na powierzchnię, mówiąc: „WOLIMY UMREĆ NIE WYCOFAC SIE Z WALKI”.

Głodówka wprowadziła walczących górników W STAN GORĄCZKOWY, to też Centralny Związek Górników w poniedziałek zwrócił się jeszcze raz do

województwa, by wywarł nacisk na amerykański kapitał w kierunku ustąpienia.

Chodzi obecnie tylko o jeden postulat, mianowicie o zryczałtowanie odebranych w roku 1924 gratyfikacji „na Barbarę” (na Św. Barbarę). Kapitałiści upierają się i nie chcą odstąpić od swej propozycji 5 zł. gratyfikacji i 20% zaliczki świętecznej, spłacanej ratami!

W poniedziałek, gdy przedstawiciele związków wyjechali na kopalnię, dyrektor, który miał również przybyć dla zagwarantowania proponowanych ustępstw... NIE RACZYŁ STAWIĆ SIĘ.

Tym samym odpowiedzialność za następstwa spada całkowicie na kapitalistów.

Delegaci pragną za wszelką

cenę skłonić górników do przeważania głodówki i kontynuowania jedynie zwykłego strajku okupacyjnego. Na szali wypadków jest sprawa

TYSIĄCA ISTNIEN LUDZKICH

Na razie związkom udało się skłonić żony i dzieci górników do opuszczenia terenu kopalni. Rokowania trwają.

Sułtan Maroka

przeciwko zaangażowaniu Arabów do wojsk powstańczych

Uziennik „Le Jour” w korespondencji swego specjalnego wysłannika z Maroka hiszpańskiego donosi, że sułtan marokański, który jest pod względem prawnym rzecznikiem zarówno Maroka francuskiego, jak i hiszpańskiego, wydał mądrowo deklarację, niekwalifikującą się do uznania Maroku hiszpańskiego, a m. m. głowie religijnej Rifowi Tetuanu, ażeby podjął akcję PRZECIWKO ANGAŻOWANIU SIĘ ARABÓW DO WOJSK POWSTAŃCZYCH.

Kajfaj Tetuański jednak przyłączył się całkowicie do akcji Rządu w Burgos i wbrew nakazowi sułta-

na udzielił nawet błogosławieństwa wszystkim muzułmanom, zaciągającym się do wojsk gen. Franco. W ten sposób

RÁLFA I TETUAŃSKI WYPowiedział WŁASCIWIE POSŁUSZENSTWO SUŁTANOWI W MAROKU
Sułtan miał do wyboru albo zdecydować się na represje i wojnę, albo na tolerowanie tego n- postulu szerszawa i wybrał te drugie: wentu; nos, która nie zapobiega jednak temu, iż między obu głowami mi kościoła muzułmańskiego w Maroku istnieje obecne głęboki rozdział.

Groźba nowych wybuchów

na terenie ślaskiej katastrofy w New Lozon

Havas donosi z New London: Komisja śledcza, badająca przyczyny wybuchu w szkole, wystąpiła senacyjnego zeznania technika Clarka. Clark pracuje w wielkim towarzystwie naftowym i oświadczył, że architekci, którzy zakładali centralne ogrzewanie w szkole, przeprowadzili bez wiedzy towarzysza naftowego połączenie pomiędzy rezerwuarem szkolnym z parami, służącym do odpróżnienia gazów po wiezieniach. Clark wyznał, że jest to bardzo częste praktykowane w okolicach, gdzie wydobywa się naftę i w ten sposób za

darmo opala się domy gazem. O fakcie tym Clark dowiedział się dopiero w ub. czwartek. Towarzystwo naftowe wydało inżynierowi, aby zszukał sprawę. Inżynier ten wykrył nowe odgałęzienie przewodu gazowego, załóżono więcej więcej dwa miesiące przed tym. Połączenie przecięto, lecz mimo to musiała się zebrać w rezerwuarze szkolnym nadmierna ilość gazu, co spowodowało wybuch. Powinno tego rodzaju praktyki są w tej okolicy na porządku dziennym, ludność obawia się nowych katastrof.

Przygotowania do wojny

W okolicach Magdeburga zbudowano nad łabą 60 podziemnych zbiorników benzyny. Każdy z nich posiada 35 m. głębokości,

około 100 m. dług. i 80 m. szerokości. Zbiorniki zabezpieczone są na zewnątrz przed bombowymi atakami lotniczymi.

Tezy p. Bogusława Miedzkiego Koniec polemiki

Muszę przerwać dyskusję z tezą p. Bogusława Miedzkiego. Odpadł bowiem z mego artykułu niedzielny („Rzeczywiosłość i sprawy powaźne”) u step najbardziej istotny dla naszej oceny polskiego kraju; odpadł z t. zw. względu, niezależnych od redakcji.

W tych warunkach dyskusja traci wszelki sens. Zastrzegam z całą szczerością, że ani mi do głowy nie przychodzi oskarżać p. Miedzkiego o to, że wkroczył „czynnik trzeci”. Ale p. Miedzki zrozumie sam niewątpliwie, że skoro wkracza „czynnik trzeci”, — polemika dalsza przestaje być „fair play”, przestaje być „uczciwą grą”.

Naród brytyjski bardzo sobie ceni „fair play” i w sporcie, i w sporach politycznych, i w każdej innej dziedzinie życia. To jest wielki walor narodu brytyjskiego. Co do mnie, chciałem dyskutować tylko z p. Miedzkim; „dyskusji” z „względami, niezależnymi od redakcji” nie podejmuję się.

Czy napisałem w artykule nie dzielny coś „antypaństwowego”?
Proszę bardzo

Jeżeli to twierdzenie jest „antypaństwowe”, — niechęć mam możność stanęcia przed Sądem Rzeczypospolitej. Przeglądałem wczoraj dokładnie plakiem ustawodawstwo prasowe. Nie znalazłem ani jednego przepisu, któryby w danym wypadku usprawiedliwiał, choćby pośrednio, t. zw. względy, niezależne od redakcji. Tu przytoczę słynny aforyzm króla Edwarda VII:
„Prawo obywatelskie przede wszystkim. Rządy dopiero później obowiązują obywateli.”

Kroniki Wielkiej Brytanii nie uważają króla Edwarda VII za „antypaństwowca” ...

Wchodził w grę swobodny problem „tabu”. Cecil Rhodes pisał w swoich „wskazaniach” dla

„Armia i jej wódz”

Pod takim tytułem znalazłem wspomniany artykuł „ABC”, — artykuł naczelnym na str. 3.

W pierwszej chwili byłem przekonany, że chodzi o armię POLSKĄ i o jej wodza. Ale nie. Wszystkie kwiaty, wszystkie słowa zachwytu, wszystkie słowa en-buzamzu autoru artykułu — nie jakiego p. St. Kaminskiego — są rzucane pod stopy von Blomberga, feldmarszałka „Trzeciej” Rzeszy, — chodzi o armię NIEMIECKĄ. Władza — naprawdę WARTO! By przeczytano w Polsce ten artykuł nie tylko w „sferze zasięgu” zwykłych czytelników „ABC”, — to że wtedy zrozumiano, jak daleko zaszła PROCES ASYMLICJI DUCHOWEJ niekierującej odłamu POLSKIEGO obywateli „narodowego” w stosunku do „Trzeciej” Rzeszy. AR.

Europejczyków, podróżyżących po Afryce Południowej:

„Europejczyk powinien wystrzegać się krytyki „tabu”; plemiona Zuluów są bardzo wrażliwa na taką krytykę; rzucają dziurkami; Europejczyk powinien uszanować tę wrażliwość...”

Trzeba tedy uszanować „wrażliwość”. Zegnam narazie p. Bogusława Miedzkiego, jako przeciwnika w polemice publicystycznej. Gość jestem podjął

polemikę z prowołem w każdej chwili, ale... bez udziału „czynników, niezależnych od redakcji”.

P. Miedzki przyniema mi — śmiechem przypuszczając — rację... Ja tym przyniemał mu rację... odwrotną, gdyby zaistniała sytuacja odwrotna, t. zn., gdyby „czynnik trzeci” wkroczył przeciwko niemu.

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Kwiatki obłudy

Dla dobra kraju...

Sprawozdanie Komisji Budżetowej Senatu z obrad nad prelimitarnym na r. 1937-8 wyraża żal, że polityka gospodarcza wytworzyła jak najgorsze warunki dla procesów kapitalizacji w Polsce.

Naturalnie, teraz — kiedy przed paru miesiącami dopiero p. premier Skłodowski wręczał z społeczeństwem dewizę: „trzeba zacząć surowe życie” — referentowi p. sen. Ewertowi i polskim przemysłowcom nie chodzi zapewne o zyski, o możność podjęcia życia w zbytku i dostatku, lecz idzie im wyłącznie o... możność wzmocnienia produkcji, bo „kapitalizacja — w opinii p. Ewerta — nie jest niczym innym, jak stworzeniem nowych warstwowości”.

Jaknajwięcej więc kapitalizować, jaknajwięcej wzbogacać się — ale dla siebie, lecz... dla tego błędnego, kochanego kraju!

Zdźierać skórę, jak się tylko da, zmniejszać płace, „oszczędzać” na robotnicach, a może przeciwieście klasa robotnicza zrozumie kiedyś, że ta go rodzaju ofiary są konieczne

dla... WSPÓLNEGO DOBRA! Prawda, że dziś ci ludzie nie do jedzą, nie odzież się i będą cierpieć. Zmimo, ale jutro kapitalista wybuduje nowy warsztat pracy. A potem, w myśli dalszego procesu kapitalizacji, kapitalista zacznie centralizować, kartelizować, fuzować i zamykać zbędne warsztaty pracy — znowu tylko dla dobra danego, kochanego kraju i dla dalszej możliwości gromadzenia iak kapitalistów...

I tak w kółko: KAPITALIZOWAC PRZY POMOCY NIĘDZMAC, CELEM STWORZENIA NOWYCH WARSZTATÓW PRACY I NAZAJUTRZ ZAMYKAC TE WARSZTATY. ZNOWU CELEM WZMOCZENIA KAPITALIZACJI, PRZY WIĘKSZEJ JESZCZE NIĘDZIE TYCH SAMYCH MAS ROBOTNICZYCH.

P. sen. Ewertowi może kiedyś uda się przekonać robotników, że nerdy... dla dobra kraju. n. t.

DOBRY PAPIEROS w Polsce PRIMA AIDA

„Ohydny reportaż”

„Glas Kobiet” zamieszcza w ostatnim numerze z dn. 21 marca notatkę następującą:

W piśmie „A.B.C.” — „Nowiny Codzienne” ukazał się reportaż: „Zbrodnice matki pod opieką Poradni Świadczonego Macierzyństwa”. Przechybiłoby się, że to jest „Zbrodnice matki pod opieką Poradni Świadczonego Macierzyństwa”.

„Ci, którzy chcą, żeby naród nasz był słabym, podkopują fundamenty nam w pierwszym rzędzie”, wola fatalny obywateli narodu.

Tak, ci, którzy chcą zgubić Polskę, eskawizją miliony kobiet na łaskę losu, nie podając im pomocy dłoń, chociaż chcą, że żądna matka, żona chłopa małtoralnego, czy robotnika, nie może wychować 10-cio albo i więcej dzieci.

Zadaniem poradni jest nau-

czyć kobiety zapobiegania ciąży; przerywanie ciąży nie należy do działalności przychodni. Szeroko stosowana jest porada w dziedzinie higiehy kobiet. Klamnie więc świadczenie pani reporterki, piszącej o przerywaniu ciąży, ale to już należy do metod, stosowanych przez „pobożne” pa-

Zwycięście zakończenie strajku

w stalowni braci Woźniaków w Sosnowcu

Dzięki energicznej, ofiarnej i dzielnej postawie grupy robotników, którzy zrzeszeni są w klasowym Związku Metalowców, przewlekły strajk w fabryce Woźniaków zakończył się zwycięsko.

W dniu 20 marca w inspektoracie pracy w Sosnowcu odbyła się konferencja, na której ustalono, że to robotnicy otrzymają 15-procentową podwyżkę płac, zarówno przy zarobkach dniówkowych, jak i w skardzie. Terminatorzy będą płatni i po przeprowadzeniu ustalonego okresu czasu otrzymają podwyżkę zarobków.

Czy inżynierowie i technicy polscy są naprawdę przeciwnikami skrócenia czasu pracy w górnictwie?

„DEPESZA” — ZACHWYCONA.

Kapitalistyczna „Depesza”, która, kładąc poparcie przeciw skróceniu czasu pracy w górnictwie, podaje, że i Stowarzyszenia polskich inżynierów górniczo-hutniczych i techników wysłaliły bardzo stanowczy przeciw ich skróceniu.

Charakterystyczne to wystąpienie panów inżynierów i techników tak oto, „Depesza” reklamuje:

„Stowarzyszenia inżynierów i techników, nie będąc wyraziście miśnymi specjalnych interesów, opracowały i wysłaly wiadomości, w którym jako stowarzyszenia fachowe rozstrajują zagadnienie skrócenia czasu pracy i przymiśn wzięcia swą specjalności i, mając na uwadze jedynie — (ponieważ — jedynie), dobro Państwa i społeczeństwa...”

Przemysłowcy nigdy nie mieli żadnej wadzy tak samo i Związek Izby Przemysłowo-Handlowej. Związek inżynierów i techników orzekły więc, mając podobno na uwadze tylko interes Państwa i społeczeństwa” i wyrażając tymi słowami „beznamiętne” opinie, w sprawie skrócenia czasu pracy jest „absurdem ekonomicznym”.

„Depesza” pragnie przedstawić opinię publiczną, że głosy, tak wyjątkowo zdawałyby się niedobra ważne dokumenty przeciw skróceniu czasu pracy. Ale już z po bliższego zapoznania się z treścią tych „fachowych”, „beznamiętnych” wywodów — wychodzi nam jaw, że nie są to głosy ani fachowe ani bezstronne, lecz poprostu głosy fa brykowane przez Biuro Związku Przemysłowców węglnych i zapre-

zentowane władzom, jak i opinii publicznej pod rzekomo bezstronne miśmi firmami stowarzyszeń inżynierów, techników i Związku Izby Przemysłowo-Handlowych.

MÓWIĄ BEZ OSŁONEK.

Stanowiskiem panów z Związku Izby Przemysłowo-Handlowych przeciw skróceniu czasu pracy nie potrzebujemy się szczegółowo zajmować. Wiadomo przecież, że za dnia tych panów dobro Państwa i interesy społeczeństwa kończą się zawsze akurat w miejscu, gdzie się zaczyna „kapitaizm”, egzystencja i życie „kapitału”. Dla nich wystarczy to, co zmierza do poprawy wadnego bytu mas społeczeństwa jest „szkodliwym z dobrem Państwa”, bo narusza nieograniczoną przywilej do wyższego społeczeństwa przez kapitalistów.

Ale rzekomo „beznamiętne” stanowiskiem Związku inżynierów górniczo-hutniczych i techników musimy się nieco bliżej zająć. To do bowiem stanowisko wyjątkowe i charakterystyczne nie tylko między innymi inżynierów i techników. Na całym świecie inżynierowie i technicy stanęli pierwsi w szeregu walki o reformy warunków pracy, a zwłaszcza o zasadę skrócenia czasu pracy. W Ameryce Roose-

velt w Belgii i w Anglii wzięto klasa robotniczą zainicjowała właśnie inżynierów i techników nau gorętszych sprzymierzeńców skrócenia czasu pracy. Ich naprawa wadliwych, fachowe i bezstronne, oparte na praktycznym doświadczeniu „nabytym w kierownictwie przedsiębiorstw, opłynie więc ceną pomocą w ocenie możliwości realizacji zasady skrócenia czasu pracy. Międzynarodowe Biuro Pracy w Genewie posiadało już bogatą bibliotekę fachowych opracowań Stowarzyszeń i pojedynczych wybitnych inżynierów i techników domagających się właśnie skrócenia czasu pracy, zwłaszcza w takich gałęziach przemysłu, jak górnictwo i hutnictwo.

NA CALYM ŚWIECIE.

Wszędzie inżynierowie i technicy udowadniają że zdumiewająco jednomyślnością, że skrócenie czasu su nie wypłynie ujemnie ani na produkcję ani na ruch przedsiębiorstw, lecz przeciwnie, podniesie sprawność robotników, i w ten sposób zatrudnienie większej liczby ludzi, że stworzy dodatkowego kunsalnego dla produkcji przemysłu, w ten sposób zdrowo podstawy dla dalszego rozwoju i udoskonalenia metod pracy.

Tym rozumianym głosem fachowców, związanych bezpośrednio z pracą maszyn i człowieka, widują się głosy wielkich lekarzy, sławnych higienistów, a nawet wybitnych przedstawicieli wiarygodności.

Czemże więc można wyłamać nie tylko odmienne zdanie, ale i głosy światła, nie zdecydowały się wrogie stanowisko przeciw skróceniu czasu pracy polskich inżynierów górniczo-hutniczych i techników? Czyżby istniejął wszyscy inni myśliciele, twierdzący, że skrócenie czasu pracy będzie pożyteczne nie tylko dla robotników ale i narodowej gospodarki? A jedynie nasi polscy inżynierowie i technicy mają rację, domagając się skrócenie czasu pracy to „ekonomicznie absurdalny katastrofa dla naszego życia gospodarczego?”

CZY CHCIECIE MIEC KONFLIKT?

Wytlumaczenie tego parokuldu, który nieistoty prosto ale zarazem i bardzo przykre. Przykre i dlate tego, że my — przedstawiciele społecznego ruchu robotniczego, obiliśmy i robimy wszystko, by do prowadzić między masą robotniczą i kierownikami technicznymi do wzajemnej i harmonijnej współpracy. Rozumujemy, że kapitalistyczny system gospodarki nie da się pogodzić, i z nowoczesnym poziomem techniki i produkcji, ani z potrzebami społeczeństwa i techniki, w tym samym dowieść, że musi on być przebudowany na nowych zasadach i dzieła tego dokonają dokonają mogą jedynie robotnicy

kierownicy techniczni wspólnym wysiłkiem. Wychodząc z tych założeń, musimy zatem uważać wszelkie antagonizmy między masą robotniczą a kierownictwem technicznym za wysoce niepożądany i wadliwy, kryjący w sobie zarodek wielkiej klęski w inżynierskiej i politycznej. Nielety stwierdził musimy z przyszykłości, że stosunek inżynierów i techników polskich do pracujących pod ich kierownictwem robotników jest z nieletniczym, naprawdę nieletniczym ale tembardziej chlubnym wyjątkiem — wrogim. Ten wybitnie urogi stosunek, o ile się go nie uda „zmienić, kryje w sobie zapowiedź niebezpiecznych konfliktów między masą robotniczą a bezpośrednimi kierownikami jej pracy i ruchem warsztatów. Jan Stankiewicz może się zrodzić wielki klęski dla przemysłu, dla gospodarki narodowej i dla Państwa. Inżynierowie i technicy powinni to zrozumieć i — właśnie w interesie przemysłu i Państwa — zmienić ten swój dotychczas niechlebny stosunek do mas robotniczej.

POKOSICE ODPOWIEDZ: „LNOŁOĆ!”

Niech lekkośmiesznie nie sądzą, że robotnicy w górnictwie i hutnictwie nie robią ich, — wyłączenie ich — odpowiedzianymi za sabankowną niszczącą przedsiębiorstwa gospodarczą, za dzięk, nie licząc się ani z siłami fizycznymi, ani z siłami zdrowotnymi, niebezpieczeństwo robotników nierodzący, o, ntel Robotnicy wiedzą, że za masowo niebezpiecznym wypadku, za śmiercią lub kalectwem, jakimże nieograniczonej pracy odpowiadają w obrzydliwej pokosice własnie kierownicy przedsiębiorstw. Wiedzą, że czepo ważniejszą jest dla tych kierowników premia od wydobycia, aniżeli życie powierzonych ich kierownictwu i opiece robotników. Wiedzą, że na każdej złośliwej preml, która ostrzymują kierownicy za „naganianiem” do coraz większej wydajności pracy, jest wrogim, niezdrowe i niebezpieczne życie, — jest dno miejsce dla ich krwi i krzywd kolekcja.

Robotnicy wiedzą i to, że ich robotniczy inżynier — to prawdziwie człowiek bez własnej woli i bez charakteru, że wobec robotnika występuje „jaki dumny i nieprzystępny „lyran”, a przed dyrektorem płaszczy się, jak ostalni „niewolnicy”. Robotnicy to wiedzą, urodzają się, przestają znaną, uczą się, zaczynają nieznawidzieć a w końcu zaczynają pogardać.

Wystąpienie przeciwko skróceniu czasu pracy Stowarzyszenia inżynierów i techników pod naciskiem dyrektorów przedsiębiorstw wywołowało, musiało wywołać w masach robotniczych zrozumiałe uczucie, nie tylko głębokiej gorzoty ale i wzgardy.

Robotnicy wiedzą, czem się imo maczy to odmienne stanowisko inżynierów i techników polskich od ich kolegów w innych krajach... wiedzą i pytają: Czy polski inteligent musi zawsze być przetrząty służalczym serwilizmem wobec każdego kto ma władzę i dązo piniędy?

Masy górnicze pytają: Czy nie zawstydza polskiego inżyniera i technika dumna, twarda, uparta wola robotnika i nęgardza, starwala wrogi — jakże często, przed alternatywnym zmasą przekonan, wypracowania „zawstydzenia”, za cenę pracy, wyższego zarobku, latwiejszego życia w wyczerpującej jednak dumnie nędzę i poniewierkie bezrobocia, byle zachować godność człowieka?

Czyżby jeszcze musiato tak być — pyta z gorzocą i smutkiem polski robotnik?

DO WĄSZEJ ODWACI CYWILNEJ — APELUJEMY!

Na to pytanie będą musieli odpowiedzieć ci inżynierowie i technicy, którzy rozumieją, że w interesie naszej wspólnej lepszej przyszłości, w interesie Państwa, który był robotnik widział w swoim kierunku technicznym człowieka, a godnością osobistą, odpowiedzialnością i odpowiedzialnością za swój udział w pracy — za swój udział w przyszykłości.

Pamiętniki ks. Windsor

Był król Anglii Edward VIII, a obecnie załedwie ksiądz Windsor, jak donosi „Daily Express”, za miesiąc ogłoszą pamiętnik, zawierający autobiografię b. króla za okres od roku 1900 do śmierci króla Jerzego V.

Dziwło to będzie bardzo obserwowane i wyczerpująco i sładką się będzie z duchy tomów. Krolewski autor ma powstrzymać się od wszelkich tematów, mogących wywołać rozdrażnienie. Ks. Windsor zażądał nadania mu z Anglii dowodów i fotografii, które są mu niezbędne do wykończenia pracy. Ze względu na treść pamiętników nie spodziewają się w Anglii, by król Jerzy VI miał odwołać swego zezwolenia.

Tym razem „A.B.C.” ma słusznosc

Samochody Berezny

Poniedziałkowe „A. B. C.” donosi: — „Jeden z samochodów komendy miejskiej osadomien w Bereznie Kartuskiej od lipca do listopada c. 1935 za ogólną cenę około 10.000 górnicych, kolejowych przebył 2.600 kilometrów na wyjazd do miejscowości, należących do polskiej kolekcji, oraz około 2.600 kilometrów na przesyłki przyniesione (podkreślić nasz).

Wice możemy postawić sprawa jasno: 1) to nie jest kwestia dyskusyj i obrzucania się prosnowego; 2) to jest kwestia historyczna.

W Hiszpanii.

Większość poległych to żołnierze Legii Cudzoziemskiej

MADRYT. (PAT). Obliczenie zdobytych, zabranej powstaniem na tronie Guadaluajra, trwa na Bad. Jak się zdaje, powstaniej powoli ciałki straty. Wśród zwłok, pozostałych na polu walki, znaleźli młoda młoda wojosku sztabu generalnego i kilku oficerów. Większość z byłych żołnierzy legii cudzoziemskiej, kilku młodych od-

znaki domu baubadzkiego. Na polu bitwy znaleźiono także kilka sztandarów. MADRYT. (PAT). Wojska republikańskie zajęły Cogollor w północnej części prow. Guadaluajra. W akcji tej wzięło do niewoli 74 Włochów. Cogollor położone jest 20 km. na północ od Briwega i Cifuentes.

Manifestacyjny pogrzeb ofiar krwawych zajęć w Clichy

PARYŻ. (PAT). Oczekiwany z pewnym niepokojem i napięciem pogrzeb 5 młodych ludzi, którzy padli ofiarą krwawych zajęć na przedmieściu Paryża Clichy, odbył się w najprzejrzystym spokoju. Kondukt żałobny przybrał rozmiary obrzędu, licząc kilkadziesiąt tysięcy uczestników, manifestacji. Trasa konduktu wynosiła kilkanaście kilometrów i wiodła od siedziby zarządu głównego Generalnej Konfederacji Pracy w pobliżu dworca północnego poprzez północne dzielnice Paryża i bramę Paucet, aby zakończyć się wielką manifestacją żałobną w Clichy na placu nazwanym imieniem dworca anarchoistów wiosków, straconych w Ameryce, Sacco i Vanzetti. Na placu tym wygłoszono pięć przemówień. W manifestacji żałobnej wzięły udział wszystkie związki zawodowe z całego rejonu paryskiego; szczególnie licznie stawił się metalowcy, pocztownicy oraz kolejarze. Wszystkie organi-

zacje polityczne frontu ludowego były reprezentowane. Radykalowie wzięli udział w pogrzebie przez delegację okręgu paryskiego swego partii, przemówienie jednak nie wygłoszali. Kondukt żałobny, posuwając się wśród lasu czerwonych sztandarów i przy dźwiękach orkiestr związków zawodowych, w czasie przechodzenia przy całej dzielnicy północnej Paryża, ani razu nie był zakłócony żadnym incydentem! Na podstawie porozumienia z władzami policyjnymi straż porządku wy zorganizowały same organizacje socjalistyczne, komunistyczne i związków zawodowych, policje zaś z trasy pochodu została zupełnie usunięta, tylko na dworcach wschodnim i na dworcach północnym oraz w bocznych ulicach, łączących się z głównymi arteriami, zgromadziły przy oddzielnych placach i wzdłuż lotni, ale w ten sposób, że nie zwracali na siebie żadnej uwagi.

Cała dzielnica miasta uległa zatruciu gazami

Skutkiem pęknięcia przewodów gazowych cała dzielnica miasta Nantes uległa zatruciu. Dotychczas stwierdzono 3 wypadki śmierci

tego zatrucia. W szpitalu miejskim 2 zatruci znajdują się w agonii, 5 osób jest ciężko chorych, a 15 leży.

Zawarcie umowy w szweckim przemysle luksusowym

W noczy z soboty na niedziele zawarta została umowa w szweckim przemysle luksusowym w Warszawie (firmy chrześcijańskie) oparta na zasadach umowy, zawarłej w przemysle hurtowym. Umowę podpisał 5 zrzeszeń właścicieli.

Wobec tego zadania została okupacja sklepów, których właściciele podpisali zawartą umowę, a trwa jeszcze okupacja w tych firmach, które nie chciały się zgodzić na podpisanie deklaracji, że przystąpią do tej umowy. Wczoraj odbył się więc sprawozdawczy zjazdów, przy udziale 3000 ludzi.

Komisja senacka uchwaliła ustawę o konwersji pożyczek dolarowych

W niedzielę uchwałała Komisja Senacka. Komisja uchwałała ze zmian, w brzmieniu sejmowym, ustawę o

konwersji pożyczek dolarowych. Na posiedzeniu zabierali trykromie głos wicepremier Kwiatkowski.

Tajemnicza petarda w lokalu Stronnictwa Narodowego w Wilnie

PAT. donosi: W Wilnie, w lokalu Stronnictwa Narodowego przy ul. Mostowej 1, podczas zebrania organizacyjnego, zwanego przez wydzielony organizacyjny Stronnictwa Narodowego „środmieście” w niedzielę, nastąpił wybuch petardy.

Innych lokali Stronnictwa Narodowego w mieście.

Powódź

Na skutek spływu wód roztopnych, Struga pod Starynkim dworem wezbrała tak znacznie, że zniwoła most na publicznej drodze do Werbini. Sisa prądu była tak wielka, że droga została zmyta na głębokości około półtora metra. Na skutek zerwania mostu komunikacja odbywała się drogą okrężną.

Powódź dała się również we znaki w Przetoczynie. W większej części gospodarstw wody wdarły się do budynków, zmuszając do ewakuacji mieszkańców i inwentarza. Wody już ustąpiły.

„Tak mija sława świata” Dzieje „dolarowego posła” Starzka

Przed trybunałem Sądu okręgowego w Tarnowie toczyła się dnia 16 b. m. rozprawa przeciwko Ignacemu Starzka, byłemu posłowi B. W., prezesowi Stow. Katolickich Właścicieli realności, oraz prezesowi Zw. Emeryłów.

Wyrok podaliśmy przed kilku dniami, obecnie zamieszczamy szczepliwy rozprawę:

Akt oskarżenia zarządził Ignac Starzka, że dnia 27 października 1936 w Tarnowie, jako kontroler Urzędu pocztowego Tarnów 2, przekraczając swą władzę w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie działając na szkodę interesu publicznego i rywalizując, obwierzając niektóre z sortamentów przez siebie listów, nadawanych pod adresem różnych osób z Ameryki i zabierając je celu przywłaszczenia ich zawartości pieniężnej w nieustanowionej bliżej wysokości.

Asystent Drożdżik opowiadał dalej, w jaki sposób otrzymał najbardziej dowody winy oskarżonego. Niezależnie od tego, że wyraził się telefonicznie do naczelnika urzędu dr. Józefa Olejca z zawiadomieniem, że złapał Starzka na kradzieży listów. Po upływie dłuższego czasu zjawił się naczelnik Olech wraz z posterunkowym Plichem i wezwał wszystkich obecnych do pokoju kontrolnego. Wówczas Starzka wyrzucił z kieszeni 4 listy do niewłaściwej półki, gdzie je potem znalezione. Wszyscy pracownicy udali się do pokoju kontrolnego, gdzie miała być rewizja, a tylko oskarżony udał się nie chciał, mimo wezwania naczelnika, lecz, chwytając się za głowę krzyknął: „Hany hankie, co robicie, oszczędźcie mnie!”

Ponadto akt oskarżenia zarządził Starzka iż popełnienie przestępstwa dewizowego, polegającego na tym, że w drugiej połowie 1936 r. w Tarnowie sprzedał wilkakrotki 20 dolarów, w czym w listopadzie 1936 25 dolarów, osobom nie posiadającym uprawnień dewizowych.

Olech wraz z posterunkowym Plichem i wezwał wszystkich obecnych do pokoju kontrolnego. Wówczas Starzka wyrzucił z kieszeni 4 listy do niewłaściwej półki, gdzie je potem znalezione. Wszyscy pracownicy udali się do pokoju kontrolnego, gdzie miała być rewizja, a tylko oskarżony udał się nie chciał, mimo wezwania naczelnika, lecz, chwytając się za głowę krzyknął: „Hany hankie, co robicie, oszczędźcie mnie!”

SPADŁY MU WALIZKI NA GŁOWĘ.

Starzka, który znany był z tego, że przemawiał nie umiał i w czasie swego postawienia listy w Sejmie postawił wniosek o przetrwanie dyskusji, wygłosił po odczytaniu aktu oskarżenia wielkie przemówienie obroncze. W przemówieniu swym wspominał, iż jeszcze jako poseł miał w głowie, obawiam się brał udział w kradzieży kolejącej w czasie której walizki spadły mu na głowę. Ponadto tłumaczył się, że z zinną panującą w urzędzie pocztowym nabawił się choroby nerwowej. Starzka w dość niedużo sposób wypierał się winy, że miał przy tym wyjaśnić sprzeczności w swym tłumaczeniu z tym rozprawie z zeznaniami złożonymi w Słędziewie i w dochodzeniach.

Następnie zaimał wejście do pokoju, gdzie była rewizja, Starzka wycofał się do magazynu, a następnie uciekł z budynku pocztowego w samym tytule ubrania, pozostawiając kapelusz i kurtkę w biurze i nie licząc się zupełnie z silnym rozruchem.

DR. ACEGÓ KUPOWAŁ DOLARY?

Sensacyjne było osławdzenie Starzka, że po śmierci marszałka Piłsudskiego, on, wówczas poseł B. W. R. nie miał podobnie jak inni jego kompanowie, zaufania do trwałości i stałości złotego i dlatego za otrzymane za sprzedaży swego majątku pięćdziesiąt w kwocie 31.000 zł. kapował dolary. Dolary te kupował nietylko w banku, ale także i na stacji kolejowej od podróżnych.

POLICJA WKRACA.

Sensacyjne było zeznanie ostepnego świadka, naczelnika Olecha, który zeznał, że gdy otrzymał telefon od Drożdżika, że Starzka kradzie listy majątkiem P. P. w Tarnowie i zażądał przeprowadzenia rewizji, jednakże komisarz P. P. pomocy swą odmówił, twierdząc, że Starzka jest polężnym człowiekiem, by tym posłem i mógłby się po tym mieć, wobec czego naczelnik Olech wezwał do przeprowadzenia rewizji posterunkowego, pamiętając go służąc na dworcu kolejowym, nie mówiąc mu, że chodzi o przeprowadzenie rewizji u Starzka. Również policja nie chciała przeprowadzić rewizji w mieszkaniu Starzka bez polecenia sądowego.

W rewizji u Starzka kilka godzin po jego odejściu z biura przeprowadzał prowdownik P. P. Długosz, któremu Starzka oświadczył, że żadnych dokarów nie posiada, a gdy podczas rewizji prowdownik Długosz znalazł 42 dolary, z czego 1 dolar był nadany z obu stron przy wymowianiu go z koperty, Starzka tłumaczył się, iż „zapomniał”, że miał dolary...

Obciążając Starzka zeznaniem świadka Józefa Schöf, pozostał nietykalny, który przyrzekł, że Starzka często przychodził na czarną giełdę sprzedawać dolary. Przesłuchano cały szereg takich świadków, którzy rzucili charakterystyczne światło na stosunki, panujące w urzędzie pocztowym Nr. 2, gdzie poprzednio złapano również na kradzieży listów amerykańskich innego pracownika Steindra, który w związku z tą sprawą dotąd siedzi w kryminale.

Trybunał zamknął postępowanie dowodowe po naradzie z sędzią Starzka winny obu zarzucenym mu przestępstw, skazując go za kradzież listów na karę więzienia przez 3 i 1/2 roku, a za sprzedawanie dolarów na rok więzienia i 300 zł grzywny, przy czym jako karę łączną wymierzył oskarżonemu 4 lata więzienia, 300 zł grzywny i zobowiązania praw na przeciąg lat 6, oraz skazując na ponoszenie kosztów postępowania karnego.

CZARNA GIEŁDA.

Przesłuchano cały szereg takich świadków, którzy rzucili charakterystyczne światło na stosunki, panujące w urzędzie pocztowym Nr. 2, gdzie poprzednio złapano również na kradzieży listów amerykańskich innego pracownika Steindra, który w związku z tą sprawą dotąd siedzi w kryminale.

Trybunał zamknął postępowanie dowodowe po naradzie z sędzią Starzka winny obu zarzucenym mu przestępstw, skazując go za kradzież listów na karę więzienia przez 3 i 1/2 roku, a za sprzedawanie dolarów na rok więzienia i 300 zł grzywny, przy czym jako karę łączną wymierzył oskarżonemu 4 lata więzienia, 300 zł grzywny i zobowiązania praw na przeciąg lat 6, oraz skazując na ponoszenie kosztów postępowania karnego.

Wobec publiczności przysyluchowaliśmy się rozprawie, przypominać sobie zgromadzenie Związku emerydów, urzędzone swego cza-

su przez osk. Starzka w lokalu „Ojczyzny” w Tarnowie, na którym Starzka jako przewodniczący nie chciał udeścić głosu swemu obecnemu obrońcy, dr. Rozwadowskiemu, co na tenże odrzekł: „jak nie, to nie, i tak pana kładę spolkam w kryminale!”

Wnioskom obrońców o wypuszczenie osk. Starzka Trybunał odmówił, na skutek czego po rozprawie Starzka odprowadzono do więzienia. „Sie transi gloria mundi... (Tak mija sława świata!).

Z Kalisza

Przed wyborami prezydenta miasta

Sprawa wyboru prezydenta miasta jest wprawdy byt ważną, aby można ją niejako traktować i podchodzić do niej pod kątem osiągnięcia osobistych korzyści i kilku innych interesów. Wybierając prezydenta na lat 10, trzeba, aby przyszedł ten był człowiekiem uczciwym, fachowym, oraz by pracował pełną garnciarzy wyborcom, że gospodarka miejska będzie po sobie dobra miasta i jego obywateli.

Pisad brzydkiem salarwieniem chroni zabu PASTA DO ZĘBOW

Amnestia w Asturii

BILBAO, (PAT). Rząd baskijski ogłosił dekret o amnestii, która obejmie wszystkich więźniów, skazanych za przestępstwa polityczne lub społeczne, popełnione przed 15 lipca 1936 r.

Stwierdzamy, że „sanacja” kaliska już dzisiaj nie posiada „głębi moralnego” do narzucania swego kandydata na stanowisko prezydenta miasta, po skromnym wianu się z poprzednim swym piłlem, p. Sulistrowskim — 1400, natomiast nie licząc się z opinią publiczną, uważa się za uprawnioną do tego, nie chce przyjąć imię przy stawianiu kandydatów bierze za podstawę takie cechy, jak: uczciwość, fachowość i wartość moralną.

W wysnutych przez „sanację” kandydatów w Kaliszu cech tych nie widziamy w żadnym wypadku. Czyżby naprawdę w swym gronie nie posiadał on lepszych ludzi, jak p. Bujnicki czy p. Siwik?

Czy członkowie Klubu Gospodarczego mogą gwarantować, iż p. Bujnicki nie będzie rozstrzygał spraw publicznych pod kątem swych osobistych korzyści?

Niedziela w sporcie

SENSACYJNE ZWYCZYSTWO POLSKICH PIKARZY W PARYŻU

W niedziele rozegrany został w Paryżu pierwszy międzynarodowy mecz pikarski pomiędzy reprezentacją Polski i zachodnią i łagą polskiej. Zwycięstwo miały stacjonary zwycięstwem reprezentacji polskiej w stosunku 5:1 (1:1).

NIEMCY BIJA FRANCJĘ 4:0 Rozegrany w niedzielę w Staszku międzynarodowy mecz piłkarski Niemcy — Francja zakończył się zwycięstwem zwycięstwem Niemiec w stosunku 4:0 (2:0).

W niedzielę w Paryżu bardzo duże zainteresowanie i zgromadzenie przesyłało 30.000 widzów. W pierwszych minutach zwycięstwo przeważa drużyna polskiej, która narazie dokonała bardzo ostre tempo, do którego Polacy nie mogą się początkowo dostosować. Ataki pałyby nieprzerwanie w tym kierunku, aż do czego bramce Polaków, ale Rudnicki bronił bardzo przytomnie.

WARSZAWA WAWATYJE W MISTRZOSTWACH ASLEKOWYCH (Warszawa) przed Koniem (jednostką i Leonardowiczem (Warszawa).

W niedzielę w Warszawie odbył się mecz piłkarski między drużynami z zespołu „Dzielnicy” i zespołu „Pracownicy”. W niedzielę w Warszawie odbył się mecz piłkarski między drużynami z zespołu „Dzielnicy” i zespołu „Pracownicy”.

W niedzielę w Warszawie odbył się mecz piłkarski między drużynami z zespołu „Dzielnicy” i zespołu „Pracownicy”.

KRAKÓW LEPSZY OD ŚLĄSKA

W Krakowie odbył się mecz drużyn najjaśniejszych okręgów piłkarskich Krakowa i Śląska, stacy zrealizowały 3:0. W niedzielę w Krakowie odbył się mecz drużyn najjaśniejszych okręgów piłkarskich Krakowa i Śląska, stacy zrealizowały 3:0.

W niedzielę w Krakowie odbył się mecz drużyn najjaśniejszych okręgów piłkarskich Krakowa i Śląska, stacy zrealizowały 3:0.

